

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Tulipánkert Nyitrán.

Az alkotmányvédelem napjaiban, midőn a nemzeti ellenállás nagy elhatározásoknak a fordulópontjához ért, megalakult az ország fővárosában a Tulipánkert-szövetség.

Megalakulásának első napjaiban a nagy fontosságú mozgalom a magyar ipar pártolása mellett egy nagy nemzeti alapnak a megteremtését is célozta, a végből, hogy az alkotmány megdöntésére irányuló kísérleteket megfelelő anyagi erővel ellensúlyozni lehessen. Nem sokára az alkotmányt fenyegető veszedelem elmúlt, de a tulipán mozgalom meg nem szűnt, sőt inkább folytonosan tovább terjedt, s ma már az ország legnagyobb részét szerencsésen meg is hódította.

Célja most is az, a mi kezdetben volt: a magyar ipar védelme és pártolása, s ezen cél érdekében megfelelő nemzeti alapnak a megteremtése. Ez az alap most már kizárólag a jelzett célra fog felhasználtatni, a magyar ipar védelme- és fejlesztésére.

Abból az alkalomból, hogy a Tulipánkert-szövetség a múlt héten Nyitrán is megalakult, indokoltnak tartjuk néhány vonással kiemelni a mozgalom fontosságát, főképp a helyi érdekekre való tekintettel.

Nehéz dolog vitatkozni a felett, hogy első sorban és főképp mi okozta, a magyar iparnak azt a szomorú helyzetét, melynélfogva az — egyes iparágaktól eltekintve — nem csak részt nem vehetett a világversenyben, hanem még előbbi állapotához képest meg is hanyatlott. A közgazdászok ezt a jelenséget az önálló vámterület hiányának tulajdonítják, a közgazdasági szaktekintélyek véleményei megoszolnak, de abban mindenki egyetért, hogy soha sem következett volna be iparunknak a hanyatlása és a gyáripari vállalatok elé nem gördült volna annyi sok, legyőzhetetlennek látszó akadály, ha a magyar közönség a magyar ipar támogatását el nem hanyagolta volna.

Hogy minő szerepe volt a közönség részvétlenségének a magyar ipar nyomorúságos állapotának előidézésében, a felett most már ne igen törjük a fejünket. Tény azonban, hogy ez a részvétlenség, mint igen súlyos ok szerepel a magyar ipar válságának történetében.

A részvétlenséget immár lelkes pártolásnak kell felváltania. Ez a legelső tanulsága az eddigi iparállapotok elemzésének és egyúttal a legelső teendő, mely körül a megindított mozgalom minden erejének csoportosulnia kell.

Ha a fellobbant lelkesedés nem lesz

szalmaláng, hanem komoly munkát eredményező szívós törekvés, akkor a magyar ipar pártolásának mindenek előtt *kis iparunk* fellendülését kell maga után vonnia. Ez az a közvetlen cél és érdek, mely miatt az immár Nyitrára is áterjedt tulipán mozgalmat városunk szempontjából kiválóan fontosnak kell tartanunk.

Ha mindazok, a kik itt a vármegye székhelyén a mozgalomhoz csatlakoztak és a vidékről csatlakozni fognak, megszívlelik a Tulipánkert-szövetség alakuló gyűlésén hallottakat, s a szövetség szabályait, programmpontjait követve, nem fognak kész árúkat vásárolni, hanem ruhát, lábbelit, bútort, házi és konyhai felszereléshez szükséges tárgyakat iparosainknál rendelnek meg; ha szükségleteiket azon az úton fedezik, hogy munkát adnak az iparosnak, a kinek a vésője, túje, árja, gyaluja *megrendelésre* vár, akkor a nyitrai kis iparosok százai keresethez juthatnak, anyagi helyzetük lényegesen javulhat, s az a fontos érdek is, hogy az ipari termékek készítésénél a hazai nyers termelés értékesíttessék, kellő gondozásban részesülhet.

Az iparost könnyen ellenőrizhetjük abban a tekintetben, vajjon magyar nyers termékeket dolgoz-e fel, magyar anyagból készíti-e a megrendelt árúcsikket, de ha

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Mikor én gardedám voltam.

Érdekes történet.
(Folytatás.)

És bizony a pap szava itt is parancs volt. És a jó öreg ott gömbölyödött reggelig vendégei között, szórva kedves és senkit sem bántó adomái, élceit. Ez volt az egyedüli nap, amidőn nem tarokkozott és másnap nem misézett. Ezért a páratlan vendégszeretetért bizonyosan meg lett az bocsátva.

A vonat Pozsonyba delután indult. Az állomáshoz jó másfél óra kellett. Hát bizony az öreg András 11 óra után már előállott a bricskával, a melynek hátsó ülését a kofferek miatta kiakasztotta. Én pedig fel a bakra; meg volt engedve, hogy én hajtsak. És ez felért akkor egy országgal.

A reggelig velem ugrándozott leánykák borzas fejüket mind kitolták az ablakon s búcsút integettek apró kacsóikkal, míg a másikkal összefogták a pongyola reklit. Nagy ember voltam én az nap, alig győztem vissza köszöntgetni. Eleget morgott az öreg András: „Ne izéljen má azzal a kalapjával ifiúr; hanem fogja a gyeplőt. Jó kocsis ostorral köszön”.

A mint a faluból kiértünk, eszembe jutott, hogy otthon is a búcsú erzekeny volt. Öregem álmosan megölelt, megcsókolt s oda nyomott egy tizes bankót a markomba. Édes jó anyám könyezett, és titokban keresztet vetett a fejemre és mint ölelgetett, éreztem, hogy valamit belecsúsztat a felsőm zsebébe zsebkendőbe kötve; testvéreim a nyakamba kapaszkodtak, és látva anyácskámat sirni, hát a családi együttérzés kedvéért ők is rítottak egy verset. Csak a legkisebb baba, a göndör hajú Katóka, mászott fel egy székre s egyre kiabálta: „Beci, Beci, adok civikit, de hozzál nekem alvó babát karácsonyra.” És a kis kópé olyat csipett a csip-csókjá kedvéért arcomon most is éreztem. Apám végre szétrebbentette a belém csimpajkodókat: — Ugyan mit rítottok, hiszen nem megy háborúba; egy hét múlva rátok se gondol, úgy beleszokik az uri életbe!

Jaj, de összeszorult a szívem, erre a gyanúsításra. Pedig de jó próféta volt az öreg. Vagy talán könnyű volt ezt neki eltalálni. Ő is ép úgy ment el Pozsonyba jogászna.

No de, gyeplőbe fogtam, András utmutatása szerint a két pejkét s nem tellett be $\frac{5}{4}$ óra, már ott mászálták cók-mókomat a pályaház folyosóján.

András behozta a kis táskát, melyre csak annyiban volt szükség, hogy drága jó anyám teletömte azt 2 hétre való süteménnyel, pogácsával, mákos és diós patkóval, az aljára oda telepítve egy egész főt sonkát. Most ütötte meg felsőm zsebe a labamat, oda nyulok, hát ott a mamuska zsebkendője. Kibontom; 25 ezüst forintot; valószínű, hogy a tejpénz. Rögtön Andrásnak nyujtottam egyet, de az öreg nem fogadta el.

— Ugyan ifiúr, mit gondol, én az én kis uramtól hogy fogadjak el borraivalót. Nem járja ez!

Egész herce-hurcát jeleneteltünk; én odanyomkodtam a forintot, ő meg szabadkozott, végre is arra a paktumra léptünk: „No ha már kaplicirozza magát az ifiúr, úgy hozzon nekem egy szép makrapipát, de selmecit. Isten vezérelje!” Ott hagyott, dörgölgetve szemét; aligha be nem esett valami azokba: a tükörből észrevettem, hogy a jó öreg cseléd is keresztet vetett felém.

A vasúton elnyomott a buzgóság. Az elvirrasztott éj, az izgalom kimerített. Csak Szöllősnél ébredtem fel. Akkor ezt még Prácsának hítták. Hogy miért éppen Prácsának, holott németül „Weinern” volt a neve, azt máig sem tudom.

Mondhatom különös érzet fogott el, a midőn a fogadott konfiin behajtottam Pozsonyba. Először én fizetek, én rendelkezem. Büszke voltam, va-

kész árúkat vásárolunk, az ellenőrzés a legtöbb esetben lehetetlen. Hosszú évek tapasztalatából tudjuk, hogy az idegen termékek beözönlése a kész árúk révén történt, olyan iparnemekben, melyekben behozatalra legkevésbé sem vagyunk rászorulva.

Egy másik, nagyfontosságú feladata a tulipán mozgalomnak, a hazai kereskedelem felvirágoztatása. Ezt a feladatot is a helyi vonatkozás szempontjából mérlegelhetjük. Azt a közönség nagyon jól tudja, hogy itt Nyitra kik azok a kereskedők, a kik a pártolásra teljes mérvben érdemesek. Ha most már náluk vásárolunk, sőt olyan cikkeket is, melyek ez időszereint az országban még nem gyártatnak, általuk rendelünk meg, a közvetítés hasznát nekik juttatjuk, akkor a tulipán mozgalom, a mellett, hogy a magyar termelést vezeti be Nyitra város kereskedelmének csatornáiba, egyszersmind a város kereskedői osztályának anyagi megerősödését is előmozdítja.

Ez nagy vonásokban a tulipán mozgalom jelentősége Nyitra városára nézve. A Tulipánkert-szövetség megalakulását a következőkben ismertetjük.

* * *

Mult hétfőn délután a város közönségének egész rajai tódultak a vármegyeházára. Sokan azok közül, kik a felvonuló közönség sorai között azt a nagyszámú hölgykoszorút látták, mely mint élő virágmező lepte el a vármegyei székház nagytermét, csodálkozva kérdezték, hogy mi van készülő felben a vármegyeházán, vajjon beköszöntött-e már a nők politikai emancipációjának a korszaka, ha annyi tagja a szép nemnek tart a vármegyei küzdelmek színhelyére?

Csatára vonult fel bizonyára az az egész nagy közönség, a magyar hazaszeretet síkjára, a hol a társadalmi munka fegyverével kell küzdeni a magyar ipar érdekeiért. Védelmi és hódító hadjárat lesz ez, mely, ha győzelemmel végződik, az ország milliósok anyagi jövőjét, boldogulását fogja biztosítani.

A fényes publikum élén az elnöki széket Mérey Lajos országgyűlési képviselő foglalta el,

lami ügy dagasztotta a keblemet. Még a vámnál, a városi quargli sem lohasztotta le büszkeségemet midőn, meg se vizsgálva máhámát azzal a szóval: „Jurat? nichts mauthbares; passiert“ esekélylő mosollyal átbocsátott.

Istenem! Azóta de sokszor hiányzott életemben az én jó apám, úgy éreztem annak a két deres fecske bajusznak a hiányát az élet utain. Ezzel a bajuszával dirigálta a jó öreg a dolgokat; ennek a két bajusznak az állásából úgy lehetett olvasni, mint valami horoscopiumból. Hát még az én galamblelkű drága jó Anyám! No de elmúlt! Itt vagyok magam, mint Robinson; kidobott az élet tengerének haragos hulláma a mindennapi küzködés szikla-szigetére. Így kell ennek lenni. Felre e szorongó érzettel! Nem is ide tartozik.

Elértem pozsonyi szállásomra. Steinfeldné fogadott, bevezetett lakásomba; a házmester felhozta holmimat és én rakosgatni kezdettem. Ekkor pattant ki a kisbőrönd titka is, jó anyácskám egy hétre valóval látott el, még két sült csibe is ott volt tiszta miniszterpapirban. No az öreg egyre csodálja, ki dézsmálja a papirosát; hát ilyenre is telik. A sok cukrossággal egész katulya telt meg. Helyemben a színházba ment volna más, én annyira ott feledkeztem a kipakolásnál, hogy a vacsorát is ott végeztem. Megettem

a ki mellett az előadók: Konrád Ferenc főgymn. tanár és Verebely Géza kereskedő ültek.

Mérey Lajos nagyszabású beszéddel nyitotta meg az alakuló gyűlést. Beszédében visszapillantást vetve az alkotmányellenes napok alatt uralkodott állapotokra, ecsetelte a tulipán mozgalom eredetét, célját és jelentőségét. Valamint 1848. márciusában a nemzet hazaszeretetének ellenállhatatlan ereje megszülte a politikai szabadságot, úgy az ez évi márciusban fellángolt lelkesedés az ország anyagi szabadságának, vagyoni függetlenségének kivívására irányuló hatalmas törekvésnek adott életet. A mozgalom sikere elé szép reményekkel nézhetünk, mert nők indították meg, ők vették a kezükbe annak szálait, s a mit a magyar nő akar, a mit bűvös hatalmának körébe von, az nem marad az ábrándok és álmok világában, hanem örömteljes valósággá lesz.

A lelkesen megéljenzett beszéd után Konrád Ferenc a Tulipánkert-szövetség programjáról szökött. A tagok fő kötelessége, pártolni a hazai ipart, azáltal, hogy csak magyar iparcikkeket vásárolnak, azon luxus-cikkekre nézve pedig, melyek jelenleg csak a külföldről szerezhetők be, igényeiket leszállítják, kívánságaikat mérseklék, hogy pénzünk ne vándoroljon ki, hanem itt maradjon s iparunk fejlesztésének eszközévé váljék. Adatokkal mutatta ki ezután, mennyi millió megy ki olyan ipartermékek feldolgozásáért, melyekhez a nyers anyagot potom áron, az őstermelés nagy kárára, mi szolgáltatjuk.

A mind végig figyelemmel hallgatott szép előadást a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Ezután Verebely Géza beszélt igen sikerült ismertetés keretében a magyar iparvállalatokról. Vannak nálunk is eléggé kultivált iparágak, pl. a vas- és fémipar, melyek a világversenyben győzelmesen állják meg helyüket. Más ágak azonban, így különösen a textilipar még annyira fejletlen, hogy annak az egy milliárd koronának, melyet külföldi iparúért kiadunk, jelentékeny részét a textiliparnak behozott termékei nyelik el. Tűrhetetlen az állapot sok olyan nyers terménynek a feldolgozásánál, melyeket a magyar föld termel, de ipari célokra értékesíteni nem tud, a külföldi verseny miatt. Így csak cukorka- és teasüteményért a külföldnek évenként 8—10 millió koronát adunk. Végül lelkes szavakkal buzdította a közönséget, hogy vegye igénybe a hazai kereskedelem közvetítését, a mi által évenként körülbelül 25 millió koronát juttathat a magyar kereskedői osztálynak.

Verebely előadása után, mely hasonlóképpen zajos tetszést aratott, az alakuló közgyűlés meg-

két pogácsát, ez volt az egész. Valami ügy szorongatta szívemet; aligha nem az önállósággal járó elhagyatottság hatott reám oly nyomasztóan.

Az akadémiában az elő napok nyüzsgése egészen elfoglalt. Egy új világ tárult fel előttem. Az ismerkedési estély; jogáször, az egyleti választások, mind nagyon fontos dolgok egy gólya előtt. Hát még a kávéház! nekünk is volt közvéleményszalunk; ott dőlt el a haza sorsa. Annyira el voltam foglalva, hogy ismerőseim látogatására rá sem értem, pedig már tíz nap mult el idejövetelem óta.

Egy csütörtök estén zenés „capistrang“, értsd „Zapfenstreich“ volt. Közönség csak úgy tolongott a sétatéren. A „zöld fa“ előtt volt az előző térzene. A mint ott szorongtam pajtásaimmal én is, csak azt hallom egyszerre:

— Nini, a Berci!

Visszafordulok; hát egy csoportban ott látom Thebery Ankát az anyjával; két fekete szeme úgy villogott, mint a párdúc. Bizony oda kellett lépnem és csatlakoznom a hölgyekhez. Mikor jöttem? Hogy erzem magam? Mit csinállok? Miért nem mutatom magamat? Alig győztem felelettel. De nem írok naplót, meg azután sokat el is felejtettem én már ezekből, csak annyit tudok, hogy az Anka két fekete villogó szeme, alighanem va-

választotta a Tulipán kert-szövetség diszelnökségét, tisztviselőkarát és igazgató tanácsát. Ügyvezető elnök lett Mérey Lajos, jegyző Konrád Ferenc.

A választások megejtése után az ügyvezető elnök meleg szavakkal köszönte meg a közönség megjelenését és érdeklődését a közgyűlést zajos éljenzés között zárta be. A közönség eloszlott, de tettereje hisszük, együtt marad és együtt fog dolgozni a nagy cél megvalósítására.

A nyitrai oltáregylet közgyűlése.

Valamint minden év meghozza a tavaszi időszak virágzását, úgy minden jó törekvés, mely akár egyes emberek, akár egész testületek, egyletek és társulatok kebelében életre kél, megtermi áldásos gyümölcsseit.

A nyitrai oltáregylet az áldásos jótékonyaság egylete. Virágzik évről-évre ez a nemes buzgalmú egylet és gazdag gyümölcsöket hoz a hitéletnek s a szegénység istápolásának azon a téren, melyen az istápoló ember úgyszólván adósává teszi az Istent. Mert minden adomány, melyet az Úr hajlékainak szánunk, közvetlenül az Istennek szól, őt gazdagítjuk vele, őt díszítjük s minthogy ő a nagylelkűségben nem hagyja magát felülmúlni, minden ilyen adományért irgalmasságának kincseivel fizet vissza.

Mult vasárnap, f. hó 13-án mutatta be a nyitrai oltáregylet újabb egy évi buzgó tevékenységének gazdag eredményét. Az egylet közgyűlésén megjelent ősz főpásztorunk is, Bende Imre püspök úr ő nagyméltósága, a kit Kálvászter István t. kanonok, egyleti igazgató hódolatteljes szép szavakkal üdvözölt. Díszes és előkelő közönség képezett színteret az elnöklő főpásztor előtt, míg mellette az elnöki asztalnál a tisztviselői kar foglalt helyet.

Fiatallal lelkeseéstől hevülő szívre vall az a beszéd, melylyel a püspök-védnök úr a közgyűlést megnyitotta. Mindig örömmel jövök — mondotta — ennek a magaszatos célú egyletnek a közgyűlésére, s a jelen alkalommal örömmel annál élénkebb, mert már attól kellett tartanom, hogy betegségem miatt meg nem jelenhetek körükben. Az Isten azonban megsegített s így most hő vágyam teljesül, midőn az egyletet mai ünnepén főpásztori szívem egész melegével üdvözölhetem.

A lelkes szavak után, melyek őszinte öröme hangolták a jelenvoltagekat, dr. Bangha István elnök terjesztette elő jelentését, melyben az ő sajátos szerénységével és tapintatával számolt be az egylet mult évi működéséről. Nem volt ebben

lami delejtelepet rejtegetett, mert én nagyon gyakori lettem a négyvörös utcában.

Nem is csoda; Thebery né mintha csak anyám lenne, úgy bánt velem; semmi fesz, semmi szertartásos idegenkedés, úgy lettem ott, mintha családtag volnék. Csak az a két fekete szem. Anka valóságos kis ördög volt, el nem mult egy látogatásom, hogy reám ne piritott volna. Mindig volt valami új mókája, a melyet kieszelt, hogy zavarba hozzon, s én ügyefogyott csak szégyenkezni és pirulni tudtam; neki ez isteni mulatsága volt. Jatszott velem mint a maeska.

Eljött a tavasz, beköszönt a szép május is. Ankaék elmaradhatatlan kíséretét rendesen én képeztem, úgy hogy már suttogni kezdtek. Pedig ez rettenetesen bántott, mert adtam az önzetlen rokont, sőt néha megemberelve magam, bizonyos instruktóri fölényt igyekeztem gyakorolni és Anka hóbortjain felháborodva, egész előadásokat tartottam neki. Az lett a vége, hogy a szemembe nevelt, megfogott s körüláncolt velem az ebédli asztalat. Vége volt a tekintélyemnek. Ez bántott, mert én mindenképp Ankából komoly leányt akartam nevelni. Még az anyja is intette:

— Bizony hallgathatnál Bercire, az egy illedelmes, jóra való, okos fiú, nem olyan meggon-
dolatlan cselcsap mint a többi; ettől tanulhatnál.

a jelentésben egy szónyi kérdés sem, de annál több súlyos adat, melyekből az egyleti tevékenység vigasztaló képe világlik ki. A hitélet és az anyagi áldozat terén az egylet elérte a mult évek eredményét, sőt ha az ilyen ajándékozott munkákat tekintjük, azt meg is haladta. Köszönetet mondva ezután tisztviselőtársainak, a választmányának és az egylet minden tagjának, lelkes éljenés között fejezte be tartalmas jelentését.

Sorra kerültek ezután a többi jelentések. *Kubinyi Endréné* titkárnő az egyleti tagok számáról, beleértve a fiókegyleteket is, terjesztett elő szépen csoportosított kimutatást. Az anyaegylet 1316 rendes, 75 résztvevő és 136 jötevő tagot számlál. Fiókegylet a mult évi közgyűlés óta Nyitra-Ivánkán alakult 180 taggal. Az új egylet az anyaegyletnek 64 fiókja. A régi fiókegyletekbe 12 helyen iratkoztak be új tagok. Legnagyobb a szaporodás Nagy-Apponyban, a hol 198 új tag iratkozott be.

A mindvégig élénk figyelemmel és érdeklődéssel kísért jelentés után *Tipula Amália* pénztárosnő számolt be az egylet anyagi viszonyairól. A bevételekben, a mult évhez viszonyítva, többlet mutatkozik, jöllehet az ezévi költségvetési előirányzat 200 koronával haladja meg a mult évit és jöllehet az 1905-iki 146 koronára rügő túlkadás is az ezévi bevételekből fedeztetett. Bevett az egylet 8169 kor. 88 fillért, kiadott 4168 kor. 20 fillért. Pénztári maradvány 4001 korona 68 fillér.

A közgyűlés a nagy buzgalommal fáradozó pénztárosnő adatait lelkes örömmel tudomásul vevén, következett a tisztikar és a választmány választása. Az elnöklő püspök a meleg elismerés hangján szíves szavakkal ajánlotta az eddig oly lelkes buzgósággal, teljes odaadással működött hölgyek megválasztását s mondanunk sem kell, hogy ajánlata a közgyűlés tüntető helyesléssel találkozott. E szerint újra megválasztottak: Dr. Bangha Istvánné elnöknő, Sándor Pálné társelnöknő, Kubinyi Endréné titkárnő, Tipula Amália pénztárosnő. Választmányi tagok: özv. Braunsteiner Jánosné, Francisci Jenőné, Huszár Istvánné, Jakubovics Sándorné, Kiss Mihályné, dr. Klubicsky Károlyné, Majthényi Gézané, Lakits Attiláné, Névény Ignácné, Simonffy Gyuláné, özv. Szaitl Arnoldné, Tombor Kornélné.

Ezután még dr. Franciscy Lajos tartott előadást a templomi zászlókról. Előadásába beleszólte az országserzte felkarolt és Nyitrán is tért hódító tulipán mozgalmat is.

A közgyűlés után, mely a püspök úr áldásával ért véget, a jelenvolt közönség az egylet

gazdag kiállítását szemlélte meg. A sok díszes tárgy között nagy érdeklődést keltettek az aján-dékozott ingyen-munkák, csipkék és himzett tárgyak, antependiumok, ciborium köpenyek stb., melyek a különben is szép kiállításnak igazán kiváló ékességét alkották.

Az egylet nagyérdemű elnöknője, a ki már kilenc év óta fáradozik páratlan önfeláldozással, a türelemnek és áldozatkészségnek csodálatot keltő nemes tetteivel az Úr szegény házainak díszítésén, azzal a boldogító öntudattal mutathatta be ezidén is a közönségnek az egylet működésének eredményét, hogy mindaz, a mi ezen újabb egy év alatt az egylet kebelében történt, méltó arányban áll a vezetőség nagylelkű fáradaival, a tagok buzgósága és az egyleti célok magasztosságával.

Venczell Ferenc †.
1837—1906.

A nyitrai káptalan egyik legrégebb kano-nokja, Venczell Ferenc, választott lesinai (pharosi) püspök, pápai praelatus, nyitrai káptalani nagy-prépost és általános püspöki helynök örökre lezárta szemeit május hó 16-án életének 70. évében.

A megboldogult egyénisége, több mint 30 éven át, össze volt forrva a nyitraegyházmegye kormányzatával, annak jó és balsorsával. Születt 1837-ben Chinoránban (Nyitra megye) szegény iparos családból. Atyja szabó volt. Gimnáziumi tanulmányait Nyitrán végezte, míg nem 1853-ban felvétetvén a nyitrai papnövédek közé, ugyanitt hallgatta a bölesészeti valamint a hittudományi tanfolyamot az utolsó évet Budapesten, 1859-ben felszenteltetvén, Kollarovicra (Trencsén megyébe) küldetett káplánnak, hol körülbelül egy esztendő telt. Roskoványi püspök az alig egy éves káplánt 1860-ban udvarába hivta egyházmegyei iktatónak s így az aulában teljes harminc évet töltött. 1871-ben tiszteletbeli, majd 1874-ben 37 éves korában valóságos kano-nok lett és a püspöki iroda igazgatója. Roskoványi egyházi irodalommal foglalkozván az egyházmegye vezetését csaknem teljesen reá-bizta, csupán a fontosabb ügyek eldöntését tartotta fen magának; de tartalmilag ezeknek is Venczell keze adta meg a formát ugyanarra, hogy 1875. nov. 1-én Roskoványi általános püspöki helynökévé nevezte ki működési idejére majdnem teljesen önálló hatáskörrel. Ezen minőségében megmaradt egész 1892. febr. haváig vagyis Roskoványi haláláig.

felöltötte a tánc volt a programmon. Kapóra jöttem.

— Hisz ez nagyszerű. Hozta Isten Berci; magának el kell jönnie és segíteni nekem még egy pár táncost keríteni. Szegény leányok egymással ugrálnak napról-napra. Már a bicegő kapitányt is megtáncoltatták. Barát Kálmánnak meg nem veszik hasznát, az még a fiatal feleségével sem akar táncolni; azt mondja, nem jött ő oda napszámba táncolni, a kis Kordé Bence pedig csak meg nem szakadhat egymaga. Úgy-úgy, Bercikém, — simogatta meg homlokomat Várkonyi néni kezesökölés közben, — maga eljön és hoz még egy párt barátjai közül. Szép leányok vannak ott, eljön Anka is.

— Hisz leányotok van elég, — mondá Theberyné mosolyogva.

— Semmi, semmi. Holnap a 6 órai hajóval megyünk. Addig Berci beszél majd egy párral.

— Ahogy parancsolja, kedves nénikém, — volt válaszom s a kalapom után nyultam.

— No no, azért nem kell futni; ráér. Hát csak készüljétek ti is, — fordult oda a háziasszonyhoz. — Ankanak is jó egy kis szórakozás, nagy leány már, mit ül mindig ebben az unalmas városban.

(Folyt. köv.)

A nagy emlékü püspök elhunytá után a nyitrai káptalan — tekintve, hogy a folyó egyházkormányzati ügyekbe ő volt legjobban beavatva, — megválasztotta az üresedés tartamára káptalani helynöknek. A jelenleg élő püspök ur 1893. január havában kineveztetvén nyitrai püspökké, továbbra is meghagyta előbb viselt bizalmi hivatalában s általános püspöki helynöké tette, mely minőségében működött egész haláláig.

Időközben, 1878-ban ludányi címzetes apát, majd pedig dr. Krajcsik János halála után 1890-ben nyitrai nagyprépost lett. Később pedig lesinai val püspöknek lón kinevezve.

Mint a visszavonulva élő Roskoványi bizalmának ügyszólván egyedüli letéteményese, rendkívül nagy befolyással bírt. E befolyást pedig azzal szerezte, hogy egyáltalában nem vágyott utána, hanem tiszteletteljes alkalmazkodása folytán, ügyszólván önmagától, mint az érett gyümölcs hullott az ölébe. Roskoványi nagybecsülte kitartó szorgalmáért, mely jellemvonása volt egész életén keresztül; még előhaladott, sőt beteges korában a munkát ügyszólván megszokásból, hogy ne mondjuk kényszerűségből üzte, de ezt a kényszert önmaga rakta vállaira, mert nem tudott munka nélkül el lenni. Az egyházkormányzati tevékenységnek annyira rabja volt, hogy az ügykörébe utalt irományokat még akkor is személyesen akarta nem csak elintézni, de még megfogalmazni is, mikor már ifjúkori energiája lankadt és tettereje fogyatkozni kezdett: ami az ügyek gyors elintézésére nem egyszer hátráltató befolyással bírt.

Az egyházmegyei templomok és plebániák építése körül azon volt, hogy ezek ne csak tartósak, hanem csinosak és izlésesek legyenek, s e tekintetben nem egy lelkesíti lak az ő kifejtett természetes műérzekének köszönheti megnyerő külsejét. Még megemlítjük, nagy jötekonyságát, melyben sokszor nem ismert határt. A nyilvánosság ritkán vett ezekről tudomást, de a szegények és intézetek, társulatok, egyletek egész seregében elkerülhetetlen volt Venczell Ferenc neve s jórészt ezen százfélé elforgácsolt adakozásai az oka, hogy egyszerű életmódja dacára nagyobb-szabásu alapítvánnyal nem örökitette meg nevét.

Az egyházi fegyelem kezelésében inkább elnéző, mint szigorú volt. Jobbára szép szóval iparkodott hatni, mint a büntető eszközök kiméletlen alkalmazásával; ami ha nem is mindig, de nagyobbbrészt várt eredménnyel járt.

A temetés delután 5 órára volt kitüzve, de már 4 órától fogva hullámzott a nagy közönség, a boldogult tisztelői és ismerősei mély gyászban. Fél ötkor vonultak lassú menetben a küldöttségek és az iskolák növendékei, ekkor már régen bűgtak a templomok harangjai, melyek pont ötig messze földre vitték a szomorú gyászt. Ezalatt sűrű fellegek tornyosultak, sűrű cikkázott a vilámlás, félt volt, hogy a sok ember alaposan megázik. Ötkor megkondult a székesegyház nagy harangja, és levonult a növendékpapság, majd utánuk a káptalan Nyitrán tartózkodó tagjai, hogy szeretett nagyprépostjuknak a végső tisztességet megadják, mögöttük haladt az assistentia, mely a temetést végző *Czeisel Gábor* praelatus-kanonok úrnak segédkezett. A koporsó a praepositura előtt volt, körülötte gyülekeztek össze a rokonok és ismerősök, a tágas udvar letarolták a boldogult kedvenc kertjét. Mély meghatottság között hangzott el az „Oremus pro fidelibus defunctis”. Erre megszólalt a növendékpapok megható éneke, mely alatt sűrűn omlottak a könyvek, mert ez volt az utolsó dal, mely a boldogultat kísérte ki a házból, hogy oda többé vissza ne térjen.

Az ének után kispapok vitték a koporsót, föltették a gyászkocsira és megindult a szép menet. Impozánsabb lett volna a temetés, ha a menet kifejlődhetett volna, és ha a lógó felhők nem kergették volna szét a nagy közönséget. Mert mikor a menet a gyászkocsival a várba bevonult,

az óriási közönség szinte szétrepült, a gyermek-sereg rohant, hogy a fenyegető zivatar elől meneküljön. A sirbolt előtti szertartás alatt már sűrű cseppekben hullott az eső, s mire az utolsó Requiescat in pace elhangzott, akkorra már szakadt zápor.

Eltemették oda a sötét sirba, oda, ahová mindannyian elmegyünk, de bár befalazták, ezen hosszú, érdemekben gazdag életéből itt maradt a szíve, hogy az embereket tanítsa, hogy a szeretet teszi az embereket még a siron túl is feledhetlenné. Ez a szív, mely oly sok jónak volt kútfeje, el nem feledtetni egyéniségét, a halás szivekben megmarad az emléke, azért nyugodjék, pihenjen az Úr Jezus szeretetében.

A temetésen résztvettek: A nyitrai káptalan, a bérnialáson távollévő gr. Batthyány püspökön kívül, a nyitrai világi és szerzetes papság, az irtalmas nénikék. Testületek: nyitrai főgimnázium, a helybeli r. kath. elemi leány és fiúiskola, a felső leányiskola, a Szántó-féle polgári iskola tanári karukkal, a tűzoltó egyesület, a kath. legényegylet, a Fer. munkásegylet, betegsegélyző egyesület, Zorád temetkezési egyesület, kath. kör, chinoráni küldöttség. Továbbá a vidékről: Venczell Ede egri képezdei igazgató, Pomikál József úzbéghí, Brucker Ágoston galgóci, Kubicza Terentius negyedi, Scheffel Antal, Paska István, Kompánek József, Bezák György, Kocsner József, Dr. Bartossik Antal, Dr. Pullmann János, Ludvig Gyula, Fiebig Alajos, Fulópp László, Karsay Imre, Kmetykó Pál, Kardoss Károly, Kuna Pál, Csefalvay Aladár, Tomann Gyula, Wohland Ignác, Darvai János, Drexler Ignác, Recska Zsigmond, Zatkovics Károly. — A tisztikarból: Czech József ezredes, dandárparancsnok, Mihalesics György ezredes, Váray Károly alezredes, Hunyady Imre, Zsittvay József századosok. — A világiak közül: Markhot Gyula főispán, Juhász Sándor, Dr. Gyürky Geza, Crausz Vince, Krachun István, Bokross János, Dr. Ötvös Béla, Simonffy Gyula, Riszner Károly, Török Vince, Rebay Arnold, Névery Ignác, Kregy József, Krémer Gyula, Taganyi Nándor, dr. Biring Ferenc, Huszár István, Freund Gyula, dr. Venczell Geza ügyvéd, Venczell Béla a m. kir. opera tagja, Kubinyi Endre, Géber Kornél, dr. Gyuresy Kálmán malackai járásbíró stb.

Levelezés.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Tegnap lett Nagyríppényben a körjegyzői állás Schurman Kálmán körjegyzőnek hivatalbéli nyugdíjaztatása folytán betöltve, a mikor *Prónay Sándor* prásici segédjegyző lett egyhanglag körjegyzőnek megválasztva. A választás a nagyríppényi r. kath. iskolában lett megtartva, mely alkalommal Tóth Lajos járási főszolgabíró választási elnöki minőségben működött és hivatalos eljárását d. e. 10 órakor megkezdte. Mielőtt a főbíró id. Lelkes Zsigmond birtokos kíséretében a tanteremben megjelent, Adler József nezssetei birtokos és bíró arcából kikelve fenhangan hirdeté: „Lelkes Zsigmondot szóhoz jutni nem engedem, őt abban megakadályozni fogom”. S csakugyan beváltá szavát; mert alig hogy megtörtént az egyhangú választás, s Lelkes Zsigmond felemelkedve csendesen a főbírónak működését megköszönve, felugrott Adler József, ordítva és bömbölve Lelkes Zsigmondot a szólásban megakadályozta: mire az elnöklő főbíró által rendreutasított. De ez nem használt, a rokonai és nép zsírján meghízott okvetlenkedő újra bögni kezdett; mire másodízben is rendreutasítva lett. A jelenlevők között senki se helyeslé Adler József kirohanását, sőt előkelő hitsorsosai u. m. Fuchs Adolf, Schimko Gyula, Gemeiner Jakab s. a. t. rosszalásukat fejezték ki e magatartás fölött. S csakis id. Várad Mihály nagyríppényi lakos, 50 kros magyar telkes gazda, Schurman Kálmán nagybátyja, ki Lelkesnek régi ellensége nyilvánította helyeslését.

Minthogy Adler József és id. Várad Mihály ellenem már számtalanszor okvetlenkedtek, és Adler József a legutóbbi képviselő választás után Nagyríppényben nagy tömeg előtt Hasznan Ferenc sarluskai urad. tisztartót néppárti leszavazása miatt nyilvánosan sértegette; ez okból

őket ezennel a nagy közönségnek bemutatom: kiemelve egyúttal azt is! mennyit kénytelen eltűnni egy vidéki katolikus birtokos Adler József és Várad Mihály féle emberektől.

Adler József pár év előtt a nezssetei állami elemi iskolának gondnoksági elnökekül kinevezett, de miután nyersége s faragatlansága miatt a kir. tanfelügyelő által ezen állásában meg nem hagyott, a kir. tanfelügyelő előterjesztésére utódjául kineveztettem. Ezóta üldöz engem a nevezett zsidó annyira, hogy gondnoksági üléseim alkalmával a gondnoksági tagok által legsértőbb üzenetekkel bánt!

En ezen rakoncátlanságai miatt, az elnöki tisztségem teljesítésében akadályozva vagyok. A legközelebbi látogatásomat is csak csendőrségi fedezet alatt megtartandom. Mert Adler József bíró pöffeszkedő és basáskodó viselete következtében a legrosszabbtól tarthatok! Mert nálunk a pöffeszkedő közönségi közegek kellő megtorlásban nem részesülnek. Adler József bírónak szabálytalanságait maga a főbíró felemlíté, miért nem mozdítja el őt tehát állásától, melyet méltatlanul betölt? Hogy jutok én ahhoz? miszerint ez az ember, ki a zsinagógában verekedett, e miatt feyítő perbe vonatott, hitsorsosai által pöffeszkedő korhelynek nevezetetik (a bíróság előtt megnevezendem őket) engem 64 éves embert folyton sértegessen! Ennyire jutottunk mi magyar nemesek „Mária” országában!

Támadásai alkalmával azzal érvel: hogy őt gondnoksági elnöki állásától megfosztottam és kebelbarátját Schurman Kálmánt volt körjegyzőt feljelentettem. Ez utóbbit megtettem, de azt megtennem kellett, mert a szegény nép arra folyton kért, és nevezett körjegyzőnek szabálytalanságait; sőt bátran kimondom *sikkasztásait* tovább elviselni nem tudtam. Am ha ártatlannak érzi magát, lépjen fel ellenem, akasszon nyakamra sajtópórt, mely esetben állításaimat a sajtó bíróság előtt beigazolandom! De mi fog történni nyugdíjával arról számoljon be családjának!

Várad Mihály első sorban bácsi, másodsorban házsartos földész, ki azért haragszik reám, mert néhai édes anyját, kit befalazott koplaltattott, mint járási közgyám oly módon védtem meg t. i. elvittem Nagy-tapolcsányba Lénárt Sándor ügyvédhez, ki az üldözött anyát a hálátlan fia ellenében alaposan megvédte.

Ezeknek előre bocsájtsa után még kiemlem, hogy a nevezett két cinkostárs a két napos volt darabont főispán elé ellenem küldöttségeket vezényelt, Schurman Kálmán körjegyzőt állásában visszatartani akarta, mert a szegény népünket zsaroló elhízott körjegyzőnek volt ám két jó tulajdonsága, gyűlölte Markhot Gyulát, mert mint jó közegét pár év előtt a saját irodájában alaposan lemosta; és Szulyovszky Dezső mellett buzgón korteskedett.

Kitűnő tisztelettel maradok Nagyríppény, 1906. évi május hó 15-én.

Idb. Lelkes Zsigmond,
földbirtokos, nyug. főszolgabíró.

Ujdonságok.

Személyi hírek. *Lóskay Gábor* a honvédelmi miniszteriumba beosztott vezérőrnagy, volt nyitrai dandárparancsnok, hivatalos ellenőrzés céljából e hó 18-dikán Nyitrára érkezett. — Mérey Lajos, orsz. képviselő e hó 15-ikén Budapestre utazott és csak a főispáni installáció alkalmával tér vissza Nyitrára.

Gróf Batthyány Vilmos püspök bérmaútja. Miként mult számunkban közöltük, í. hó 12-ken indult el O méltósága bérmaútjára, Vágújhelyen szállt ki, hogy onnan megkezdje sok faradsággal járó ténykedését. Vágújhelyen fényesen fogadták, fogadására megjelent az új trencsénymegyei főispán, Smialovszky Valér is. Sokan megjelentek fogadására a nyitrai és az esztergomi egyházmegyei papok közül, a számos világi előkelőség, akik számára nézve 35-en a vágújhelyi javadalmas prépost gróf Pongrácz Adolf, praelatus úr szívesen látott vendégei voltak. Délután a püspök úr átment Beckóra, a fényes társaság egész a kompig kísérté el. Mindenütt fényesen fogadják, és a hívek szeretetük jeleivel elhalmozzák.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Szolcsányi Károly nyitrai kir. törvényszéki díjnyokot a tapolcai kir. járásbíróhoz irnokká nevezte ki.

Balázs György, vezérőrnagy, volt nyitrai honvédeztredes, a budapesti I. honvédkerület parancsnokának nevezetett ki.

Áthelyezés. A mai rendeleti közlöny szerint: Simonovszky Jenő m. kir. honvéd hadnagy a kassai IX. gyalogezredtől Nyitrára, Dahlström főhadnagy pedig Nyitráról Versecré helyeztetett át.

Eljegyzés. Dr. Pető Béla trencsényi ügyvéd, a „Trencsényi Lapok” felelős szerkesztője eljegyezte Kátser Herma kisasszonyt, ifj. Kátser Henrik trencsényi földbirtokos leányát.

Esküvő. Lenese Antal nyomdavezető, a „Nyitrai Szemle” főtördelője, holnap hétfőn délután négy órakor a nyitrai piaristák templomában esküszik örök hűséget Cserven Annuska kisasszonynak. Isten kegyelme tartós boldogság és zavartalan megelegetés kísérje az új frigyet.

Nyári multság. A nyitrai kath. kör a zabori zárdában június hó 7-én, esütörtökön közös ebéd, táncmultság és kifogyhatatlan sorozatú társasjátékokkal egybekötött zártkörű nyári multságot rendez. Belépti díj személyenkint 1 korona. Jegyek csak a meghívó előmutatása mellett válthatók helyszínén a pénztárnál. A közös ebéden résztvenni szándékozók kéretnek ebédeli elhatározásukat június hó 4-ig a kath. kör helyiségében bejelenteni. Egy teríték ára 1 kor. kéretnek a résztvevők lehetőleg honi gyártmányból készült egyszerű ruhában megjelenni.

Fordulat. Mint egyik helybeli lapban olvassuk, és miként mindenfelé el van híresztelve, dr. Kostyál Miklós megyei főjegyző, aki csak a minap egy hosszabb levélben kérte a maga számára a törvényhatósági bizottság jóindulatát az alispáni szék betöltésénél, most visszavonta kérvényét, melyben az alispáni székért pályázott, és beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Lapunk zártkörű megbízható forrásból értesülünk, hogy e kérvény meg nem adatott be, de dr. Kostyál a körülményekre való tekintettel nyugdíjaztatja magát. — Ugyanezen forrás azt írja, hogy ifj. Thuróczy Károly nyitrai szolgabíró is megválni készül állásától. Az új aerában bizonyára többen is lesznek, akik levonják a konsekvenciákat és helyet engednek másoknak.

Hymen. Polonyi Gyula, Polonyi Géza magyar igazságügyminiszter fia, jövő szombaton május 26-án vezeti eltarhoz szíve választottját, Bohunka Mariska kisasszonyt, néhai Bohunka Géza és özvegye szül. Boróczy Fanni leányát. Az esküvőre Polonyi Géza igazságügyminiszter családjaival Nyitrára érkezik.

Bezárt iskolák. Lipótvározt és Felső-Zellén az illetékes hatóság vörheny betegség miatt az iskolákat bezáratta.

Vesztett eb marás. Kaplath községben a mult héten egy vestett eb garázdálkodott, mely több kutyát megmárt. A vestett állatot sikerült lebunkózni és a többi megmárt ebet is elpusztították. A szolgabíróóság elrendelte a zárlatot.

Május havi olvasmány. Salve Regina! Rövid elmélkedések a „Mennyország Királynéja” kezdetű régi antiphona nyomán. Irta Sánta Imre. Az esztergom főegyházmegyei hatóság jóváhagyásával. Ára égszínkének vászonba kötve, fehér nyomással 1 korona, fűzve 70 fillér. Nyitrán Huszár István könyvkereskedésében kapható. Ezen sikerrel megirt könyvecskét, mellyel egy világi katolikus gyarapította a Mária cultus irodalmát s melyet annak megjelenése után lapunk is méltatott, a májusi időszak alkalmából újból figyelmebe ajánljuk nemcsak a katolikus hívőknek, hanem a lelkipásztoroknak is.

Az utolsó pihenő. Az elhunyt nagyrépost temetése alkalmából sokan keresték fel a nyitrai püspökök és kanonokok utolsó pihenőjét, a székesegyházi sirboltot. A sirbolt újabkori; legregibb lakója az 1777-ben elhunyt Gusztenyi János nyitrai püspök, utána Fuchs püspök kivételével, mind az őt utódja. A bejárat a sirboltba elég kényelmetlen, először néhány lépcső, azután egy 11 méter 50 centiméter hosszú, erősen lejtős folyosó, mely oly alacsony, hogy nagyon is meg kell hajolni, a ki oda bejutni akar. A sirbolt hossza 9-60 méter, magassága 3-28 méter. — A sirbolt oldalfalán 30×40 ctmr. terjedelmű márvány-táblák jelzik, hogy ki van mögöttük eltemetve. Megilletődve olvassuk ott sorban a jól ismert neveket: Krajcsik, Gyurikovics, Kozlik, Chorényi, velük szemben Balogh, Durdik, Katona

stb. talán éppen úgy, mint egykor a stallumokban ültek egymás mellett s egymással szemben. A szorongó közönség a szűk helyen gyertyalángnál olvassa a neveket és megdöbben, mikor egy ismerősre talál. A sirboltnak azonban mindössze csak 39 fülkéje van püspökök és kanonokok számára, a mi szükségessé teszi, hogy ez az „utolsó pihenő” tulajdonképpen még sem végső tartózkodása az elhunytaknak, hanem csak hosszabb időre, 50—60 évre bérelt lakás, melyből az újabb jövevénynek helyet engedni kényyszerülnek azok, a kik már hosszabb idő óta pihennek. Hiába, halandók vagyunk és sajnos, sokkal többen halnak meg, mint a mennyit a szűk hely befogadni képes. Ezeket azután kor szerint kiemelik és egy esonházba helyezik el. A ki most Venczell nagyprépostnak helyet engedett, 1846-ban elhunyt. Hogy a régi (Gusztényi előtti) püspökök és kanonokok merre vannak eltemetve, azt még sejtteni sem lehet. Az 1896-ban a nagytemplom padlózatában eszközölt ásások ugyan itt is, ott is egy-egy sírra vezettek, többi közt a nagytemplom padozatában az énekhar egyik tagja is volt eltemetve a XVIII. század első felében. De a püspökök temetkezési helyét nem sikerült felfedezni. Nyitra a XVII. század második felében eszközölt átalakítások tettek szükségessé a nagysirbolt befalazását.

Nyitravármegye közgyűlése. Nyitra vármegye f. hó 29-ken tartja rendes közgyűlését, melynek egyik legfontosabb tárgya az alispán választás lesz. Azért kerjük t. elvbarátainkat, hogy a nagy fontosságú gyűlésre teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

A gymnasium nagyhete. A helybeli róm. kath. főgymn. 8. osztályát végzett ifjak f. hó 14—18-ig tartották írásbeli érettségi vizsgálatukat. Nem egy szülő jobban szurkolt, mint érettségiző fia. A szóbeli érettségi vizsgálat ez idén korán lesz gymnasiumunkban, amennyiben már június 8-ikán kezdődik.

Egy megtévelyedett ügyvédesség. A nyitrai kir. törvényszék büntető tanácsa e hó 11-én és 12-én megtartott főtárgyaláson a lefolytatott bizonyítási eljárás után Koch Sándor ügyvédi irnokot, a ki már hosszabb időn át dolgozott Szécsi Ferenc nyitrai ügyvéd irodájában, váltóhamisítások és sikkasztások miatt egy és fél évi börtönbüntetésre ítélte. Nevezett fiatal úrnak ugyanis havi fizetése nem bizonyult elég nagynak arra, hogy a különben ártatlan passióit kielégítse, mert bizony nem nagyon konveniólt neki gyalog járni, vett tehát magának két darab biciklit, de kellett a világban representálnia is, a mit pedig finom öltözékek nélkül nem igen tehetett meg, vett tehát magának szép öltözékeket; ez némileg feltűnt az irodában s számon keretvén, ludányi kis birtokára hivatkozott, melyet eladott s ennek vételárából szórhatta a pénzt; kitént később azonban, hogy birtoka nem is annyira Ludányban, hanem a holdban volt. Már ha gavalléros öltözékei voltak, illett ezeket a világnak bemutatni és így gyöngé oldalát képezték a mulatságok és dorbélyozások. Igen ám csak-hogy mind ehhez pénz és pénz kellett. Gondolt tehát nagyot és tudja, hogy az itteni népbankban a pénz garmadában fekszik jónak látta a népbankban egy kis eret vágni. Az elhatározást a tett követte és előbb próbaképen egy 130 koronás váltóra, majd pedig később látva, hogy a dolog egészen simán ment egy 300 koronásra s rövid időre reá látva, hogy ez egészen jó üzlet és meggyőzőve, hogy a népbanki pénzkészletek még ki nem apadtak, egy 500 koronás váltóra is hamisította főnöke és nevének nevét, de időközben az irodában befolyt pénzekkel is szoros barátságára lépett. Ez utóbbi hűtlensége miatt kötött principális útja laput a talpára, a ki talán csak nagy sokára tudta volna meg, hogy Koch Sándor úr váltókat is hamisított nevére, ha Koch Sándor maga Bndapestről a hová elcsapatása után távozott, levelező-lapon nem értesíti volt gazdáját, hogy bizony ő hamis váltókkal is manipulált. Ennek természetes következménye az volt, hogy a kir. ügyészség Koch urat vendégül tartotta, a kir. törvényszék pedig verte el rajta a port, midőn őt a fent jelölt büntetéssel sújtotta. A kir. ügyészség az ítéletet enyének találva azt megfellebbezte.

Keresztjáró napok. Ósrégi nyitrai szokás szerint a keresztjáró napokon hétfőn a piaristák, kedden a kedves testvérek, szerdán a szent ferencrendiek templomába ment a körmenet, hacsak valami akadály nem fordult elő. Ez idén a szent ferencrendiek templomát festik és azért a körmenetek így fognak megtartatni. Hétfőn és szerdán mennek a kedves testvérek templomába, kedden a kegyesrendiekhez.

Halálozás. Özv. gróf Hunyady Lászlóné, szül. Csáky Sarolta grófnő élete 78 évében Budapesten elhunyt. a megboldogult egyházmegyénk területén Budatinban és Viszolahon birtokos és a kiszucauhelyi és divinai plébánia kegyura volt. Özv. Hunyady Lászlóné egyébként néhai gr. Csáky Istvánnak, (Szepesmegye örökös valóságos főispánjának) leánya, született Budán 1828 ahol atyja akkor helytartósági tanácsos volt. Férjével 1856-ban kelt házasságra Pozsonyban. A Csáky-család második ágazata az elhunytban már csak ő általa volt képviselve s vele már a női ágra is kihalt. Birtokai ennél fogva a harmadik ágra, még pedig mint értesülünk, gróf Csáky Albin, a főrendiház elnökének gyermekei fogják örökölni.

Veni Sancte. Markhot Gyula Nyitravármegye főispánjának beiktatása alkalmából, május 29-én reggel 9 órakor a nyitrai irtalmas testvérek templomában *Veni Sancte* lesz. A szentmisét Markhot Gyula kivánságára Kútvaszer István t. kanonok, a főispán egykori iskolatársa fogja tartani.

Az iskola köréből. A vármegye főispánja a hlubokai állami elemi népiskola gondnokságához elnökké Marczel Árpád jegyzőt; a nagybábihoz elnökké dr. Palugyay Sándor körorvost, tagokká Halkó István plébánost, Lelkes Károly h. jegyzőt, Schlesinger Ignác gazdasági intézőt; Szlanka Gusztáv községi bírót és Pikna János kovács mestert; a póstyénihez elnökké dr. Neuwirth Nándor orvost; a rovenszkoíhoz elnökké dr. Markovits Alajos szolgabíró, ugyanoda taggá Sarabok Pál földmivest kinevezte.

A verbói választás. Május 17-én tartott meg Verbón az új választás. Elnök Szabó Kálmán, nyitrai szolgabíró, ugyanaz, aki május 2-án Szenicen Veszelooszkyt elbukatta. A választásról hiteles helyi értesítéseink nincsenek. A nemzetiségekkel nem állunk összeköttetésben; a magyar pártiak meg nem küldenek tudósítást. Még azt az értesítést is módosítani szükségesnek látta hazafias érzelmű verbói tudósítónk, amit a május 2. választásról küldött. Ennél fogva csupán a hivatalos értesítésre vagyunk szorítkozva: A jelentések így szólnak számokban

	Rudnyánszky alkot. p.	Markovics nemz.
Délután 1 óra		
I. küld.	229 361	29 59
II. "	132	30
" 3 óra		
I. küld.	229 367	65 144
II. "	138	79
Vagyis a két küldöttségnek két óra alatt összesen 91 ember szavazott le, sőt az első küldöttségnek egyedül mindkét pártra együttvéve két óra alatt összesen 36 ember szavazott le. Time is money!		
4 óra 55 pc		
I. küld.	261 399	78 187
II. "	138	109
8 óra 20 pc.		
I. küld.	286 492	182 394
II. "	206	212
9 óra 5 perc (végső eredmény)		
I. küld.	367 601	201 423
II. "	234	222

9 óra 35 perckor a választás befejeztetvén Rudnyánszky a fenti utolsó számarány szerint 178 szavazattal győztesnek kiáltott ki. Érvényes szavazat volt tehát 1024. A kerületnek azonban 1500-nál több választója van, különben nem folytatható volna a szavazás két küldöttség előtt. Még értesülünk egy nem kerületbeli szavazótól, hogy állítólag *trachoma* miatt egyes községek szavazóit elzárták Verbótól. Ennek megerősítését meg kell várnunk. Még megemlítjük, hogy dr. Markovics testvére Rezső délután 4 órakor el-távozott a választás színhelyéről.

A F. M. K. K. igazgató választmánya Budapesten május 24-én d. u. 3 órakor Pestvármegye székházának nagytermében (V. kerület, Gránátos-utca, Megyeház) *évnegyedes gyűlést* tart. Az évnegyedes gyűlés tárgysorozata: I. Az elnökség előterjesztései. II. Az elnökség időszaki jelentése: 1. Az egyesület halottjai. 2. Új tagok. 3. Anyagi ügyek (1905. évi forgalom. 1906. január—márciusi forgalom. Hagyományok A F. M. K. E. iparcikkek jövedelme. Leírások.) 4. A törvényhatósági választmányok működése. 5. A központ ügyforgalma. 6. Az egyesületi népkönyvtárak. 7. A nyitrai kulturház ügye. III. Az egyesület 1905. évi összszámadásai és a számvizsgáló bizottság vonatkozó jelentése. IV. Az 1907. évi költségvetése. V. Az 1906. évi közgyűlés helyének meghatározása. VI. A Borsod-Miskolci Közművelődési egyesületek országos szövetségének megalakítása iránt. VII. Esetleges indítványok és az elnökséghez intéendő kérdések.

Jégeső. A lapokban az ország vidékeiről sok kellemetlen esőzészről olvasunk, a melyek a gazdák vérmes reményeit irgalmatlanul letarolják. Így szomszédágunkban is sok esőzészről, sőt jégesőről is tudósítanak. F. hó 17-én Mocsokon borzasztó jégeső pusztított, amely hosszabb ideig tartott és a vetésekben, különösen rozsban és a gyömolosban nagy kárt tett. Trencsénből jelentik, hogy a megye több vidékén az esőzések, amelyek közé itt-ott jégeső is vegyült, kárt tettek a vetésekben és a kerti veteményekben. Május eleje óta nap-nap után van vihar és eső. Nyitra is alig mulik nap, a midőn huzamosabb vagy rövidebb ideig tartó eső nem volna.

Hol fürödhetni? A nyitrai rendőrkapitány közteszi, hogy a Nyitra folyóban csak a hatóság által kijelölt helyeken szabad fürdeni. Ilyen helyek: 1. A „Hungária hengerműmalom” mögött levő „csinesí zúgó” alatti folyamrész és 2. a párutcai rétek mentén elnyuló folyamrész. Mindkét hely magas póznákon alkalmazott kékszinű zászlócskákkal van megjelölve. Az a ki más, mint a hatóság által kijelölt helyen fürdik, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik, A ki pedig öltözet nélkül fürdik, az 8 napig terjedhető elzárással büntetetik.

Villámcsapás. Nagy égháború volt f. hó 15-én Zserén. Tavasszal sohasem lehet kiszámítani az időjárást, a derűre boru különösen most alkalmazható. Zserén is reggel szép tavaszi napsugár mosolygott az égen, délben már sűrű sötét felhők tornyosultak, délután két órakor cikázatok a villámok s egyszerre hatalmas cikázás látszik, utána rögtön óriási robaj s a következő percben már kékes lánggal ég egyik gazda háza. Az emberek összefutnak, de menteni semmit sem lehetett, a tűz még a két szomszéd házra is áterjedt és azokat is elhamvasztotta. A kár tetemes, habár a biztosításból valami megtérül.

Pöstyén iürdöt a lapunkhoz érkezett és május 14-én lezárt névsor szerint ez idén 813 vendég látogatta.

Komjáthi dolgok. A szabadelvűség konceái, a harminc évig élvezett hatalom s annak minden bűne még ismert fogalom — írja komjáthi tudósítónk — csak a pártszervezet halt meg, helyesebben feloszlott, mert hullá volt. A holt korszaknak kísértetei azonban köztünk járnak még. Párját ritkítja az, a mit a választások óta a komjáthi jegyző mivel. Szörnyen fáj neki, hogy pártfeleivel az érsekújvári választáson olyan csúfos vereséget szenvedett s bántja nagyon, hogy a község független polgárai nem az ő „atyai” szavára hallgattak. Pedig ő, a komjáthi jegyző nagyon szereti, a jó tanácsokat sőt „utasításokat” osztogatni a doktortól és paptól kezdve lefelé a község szolgáljáiig mindenkinek. Most dül-fül mérgeiben, fenyeget, zaklat és feljelent boldog-boldogtalant. Sirját akarja megásni annak a szövetkezetnek, melynek egyik „büszke alapítója és jelenleg is pártfogója.” A községi szövetkezetnek ő a községi jegyző. Ellenefordul a derek tautótk-

nak s az iskolának, ő a komjáthi jegyző, a ki a mulasztási kimutatásokat egész éven át végre nem hajtotta; ő, a ki március 15-én öröm vagy krokodilkönyvet hullatott az iskola jó és hazafias nevelése felett. Az ő feljelentései folytán a nagysurányi főszolgabírótól halomszámra jönnek az idézések mindennemű kihágások címén egész ártatlan asszonyok — leányoknak mert éljenezni mertek Kovács dr. neppárti jelölt tiszteletére.

A világ legmagasabb növényei.
„Műveltség könyvtára” legújában megjelent III. kötetében olvassuk, hogy a világ legmagasabb növényei nem a californiai és a yosemithi völgyben növő Eucalyptus fák, melyek legnagyobbja megúti a 150 méter magasságot, vagyis ötször oly magas, mint a nyitrai gőzmalom kéménye. Legmagasabb növény a tenger fenekén élő *Macrocystis* nevű lenge törzsű moszat, mely ott egész erdőköt kepez. E növény magassága meghaladja a 300 métert, vagyis hogy nyitrai mértékkel feezzük ki nagyságát, ha a *Macrocystis* a Zobor alatti réteken tenyészne, akkor felső része egy magasságban volna a Zobor csúcsán levő ezredes emlékművel. A növény azonban csak vízben vagyis, helyesebben víz alatt él.



A háziasszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp páter védjegygel.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik megboldogult rokonunk Venczell Ferenc v. püspök, nyitrai nagyprépost elhalálózása alkalmából a temetésen megjelenni, vagy részvétnyilatkozatukkal fájdalmunkat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton leghálásabb köszönetünket.
A gyászoló Venczell-család.

Nyilatkozat.

A választó kerületemben elterjedt híresztelésekkel szemben, melyek azo tény kapcsán kerültek forgalomba, hogy dr. Filberger Gyula ur engem felkeresett és velem hosszabb beszélgetést folytatott, barátaim és párthíveim tájékoztatására szükségesnek tartom a következők kijelentését:

Dr. Filberger Gyula ur felkeresett s megkért, hogy mindazon ügyekben, melyek a közigazgatási hatósággal való érintkezésemet szükségessé teendik, teljes bizalommal egyenesen ő hozzá forduljak és ne felesleges hatósága útján szerezzem be azon adatokat, a melyekre az adott esetben szükségem leand.

Ezen kereten túl a mi tárgyalásaink nem terjedtek s ezen beszélgetés egyáltalában nem fogja befolyásolni cselekvési szabadságomat s nem fog korlátozni azon eljárásomban, melyet dr. Fil-

berger Gyula urral és társaival szemben követni esetleg jónak találni fogok.

Privigye, 1906. május 16.

Brestyenszky Kálmán
országgyűlési képviselő.

Irodalom.

Papoknak, mint hitelemzőknek, szónokoknak és bérmaapáknak kitünő szolgálatot tehet dr. Szilvek L. theol. tanár könyve: *Bérmálási emlékek.* (Tartalom: Szentségeinkről általában. — Ellenfeleink akadékoskodásai. — A bérmálás szertartásai. — A bérmálás lényeges feltételei. — Zárószó.) Kapható a szerzőnél Pécsen. Ára 1 K.

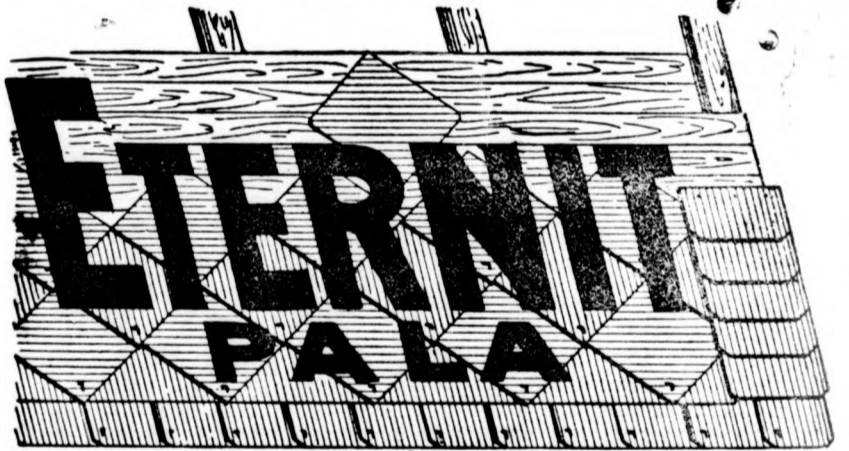
Dubrovsky, Puskin Sándor a világ-irodalomban is előkelő szerepet játszó író jeles beszelve épen most jelent meg. Külön alakban is Huszar István kiadásában. Akik a minden tekintetben vonzó, változatos tartalmú 125 oldalra terjedő művet megszerezni óhajtják, 1 kor. áron (postával 1 kor. 10 fill.) megszerezhetik.

Telefon.

Horváth Géza Dubnic. Kivánságára kijelentjük, hogy a baáni választás leírását nem Ön küldte be, és az idézett szavakat tudósítónk nem hallotta az ön szájából.

G. S. Pöstyén. Lapunk az ügyben nem irt, tehát a cáfoló közleménynek, mint ilyennek helyet nem adhatunk.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA



MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHKE LAJOS
BUDAPEST VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Elárusító hely:
Eisler Dániel és fia Galgóc
Fuchs Emánuel Vágújhely
Singer Vilmos fia Privigye.

Pártoljuk a magyar ipart és a magyar kereskedelmet!

A VEREBÉLY GÉZA cég legmodernebb áruháza megnyitásának első napjától kezdve a megbízható magyar ipartermékeket vezette be. Szepességi asztalneműek, cérna- és pamutvásznak, rózsahegyi pamutvásznak, zefirek, zsolnai női posztók és kelmék, ó-budai voálok, batisztok, delének, pécsi keztyűk, Pelikán és Gyukits-féle férfi kalapok, pinkafői pokrócok stb. nagy választékban.

Szigoruan szabott, de határozottan olcsó árak!

<p>KRONSTEINER KÁROLY Cs. k. oszt. szab.</p> <p>Homlokzat-festékek.</p> <p>Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 fill.-től feljebb.</p> <p>1 kilo elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.</p>	<p>Bécs, III. I., Hauptstrasse 120.</p> <p>Magy. kir. szab.</p>	<p>Mosható mázolások.</p> <p>ugymint zománc, homlokzattfesték, száraz és lapidonfesték, pépnemű, 50 árnyalatban, vízben mosható, egyszeri bevonásra fed, színét nem hagyja.</p> <p>Költségár négyszög méterenkint 5 fill. Meglepő siker.</p> <p>Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve. 5-15.</p>
--	---	---

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

**Rét bérbevehető
ötven koronán.**

„Felső-Jalsinán“ a nyitrai határban.
Kataszteri száma 3268, területe
pedig 1292 □-öl.
Bővebb felvilágosítást szívesen ad
Velcsey Antal, Alsó-Köröskényben.

**Egy jó házból való fiu
tanulónak**

azonnal felvétetik

Stefkovics Gyula fűszerkereskedésében,
Nyitra, Tóth Vilmos u. 21.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:

Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legesekélyebb zsirtartalmu, azért igen könnyen
emészthető, soha sem okoz székrekedést, mind-
azáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.

Valódi oszákis
Hoff János
névelés az oroszian-védjeggyel
Csomagok 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 „ 80 „
Mindenütt kapható.

Guttman Sámuel

NYITRA,
Tóth Vilmos-u. 10. sz.

Ajánlja minden idényre
dúsan felszerelt **kész**

**férfi-, fiu- és
gyermekruha-
raktárát**

ahol szigoruan sza-
bott, de a legjutányo-
sabb áron szolgáltatik ki
a tisztelt vevőközönség.

Guttman Sámuel

NYITRA,
Tóth Vilmos-u. 10. sz.

Háziasszonyok figyelmébe!

„EGLASINE“

Eisenstädter Testvérek lakgyárából
legjobb, legtartósabb és legfényesebb, mosható

PADLÓFÉNYMÁZ,

használható puha fapadlóra és konyhabutorra.

Kapható: 12-12

CSERNYÁK ISTVAN FIA

fűszerkereskedésében Nyitrán
és más csak jobb fűszerkereskedésekben.

Kiadó lakás!

Zoard-utca 6. szám alatti ház-
ban egy Souteren lakás, mely
**3 szoba 1 kamara
és padlásból áll**

f. évi julius hó 1-től kiadó.

Bővebb értesítést ad Huszár I. könyvkereskedő.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

Egy szelvény ára 3.10 mtr. (K 7-., 8-., 10-.) jó
hosszu, teljes férföl- (K 12-., 14-.) jobb
tönyre elegendő (kabát, (K 16-., 18-.) finom
nadrág és mellény csak (K 21-.) legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K. 20-., valamint
felöltő szövetek, turista-loden, selyem-kamgarn stb. stb.
gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

Siegel Imhof, Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállításért fele-
lősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök háruának,
hogy szövetelt fenti cégnél közvetlen gyári piacon rendelheti.

5-10

WEIGL ANTAL

PAPI ÉS POLGÁRI
SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfino-
mabb bel- és külföldi szövetek-
ből álló raktárát. — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát,
ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, cimá-
dákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Weyrauch-féle szobapadló fénymáz, mindennemű por-,
olaj- és kocsifesték, kocsikenőcs, angol- és kocsilakkok,
fedél- és izolier-papir, kátrány és kátrányozott papirlemez,
asphalt, szurok, Carbolineum, portland- és román-cement,
gipsz, alabastrom, stukatur és stukatur nád, towotta, zsír és
cséplőgépekhez szükséges gépolajok, vas és épület vasa-
lások, műszaki cikkek, minden néven nevezendő építke-
zési és gazdasági tárgyak stb. stb. nagy mennyiségben
tartatnak raktáron.

LINKENBERG JÓZSEF
vaskereskedése
Nyitra, pár-utca 22.

Tessék a czimre vigyázni!

Vidéki megrendelések pontosan eszközölhetnek!

A HÖLGYEK LEGSZEBB DISZE

a fehér és tiszta arcbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves **Hajós-féle**

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztalanságot **egy csapásra** megszüntet.

Ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya-crème szappan 70 fl. Ibolya-hőlgypor
fehér, rózsá vagy krém színben doboza 1 k. 20 f.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajos) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csak **Hajós-féle** Aradi
készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

10-15

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben.

Kapható: Kubányi István drogueriájában Nyitrán.

„Tulipán“-üzlet NYITRÁN.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesíteni, hogy **Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 21. szám alatt**

fűszer-, liszt- és csemege kereskedést

a „Tulipán“ hoz eimezve nyitottam. Sok évi működésem a kereskedés ez ágában és összeköttetésem a belföld első gyárával, abba a helyzetbe juttattak, hogy t. vevőim minden kívánalmát megfelelően kielégítem.

Midőn kérem a t. közönséget, hogy engem b. rendeléseivel megörvendeztetni kegyeskedjék, biztosítom, hogy legfőbb törekvésemet a belém helyezett bizalom megérdemlésére fogom fordítani.

Nyitra, 1906. május hó.

teljes tisztelettel

Stefkovics Gyula.

1-10

kereskedő.

Órákat
úgyszintén
ékszereműeket

!! Részletfizetésre !!
arany és ezüsből 3 koronától felfelé való havi részletfizetés ellenében küld mindenkinék a Mendl-féle óraszálító ház, Bécs, IX. l., Porcellangasse 25. Árjegyzéket postabélyeg előre beküldése mellett mindenki kaphat.

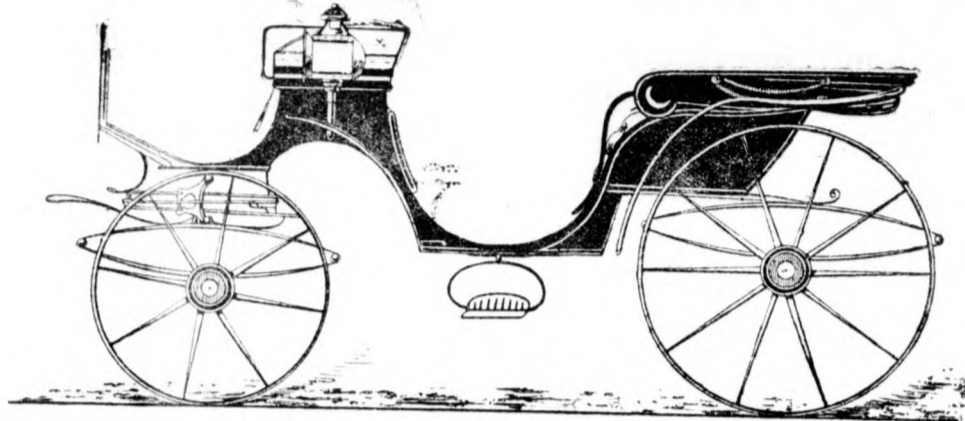


Üzlet-nyitás.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy **Nyitrán, Vármegye-utca 2. sz.** alatti (volt „Korona“ szálló) házban

kocsigyártó-üzletet

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint: **kocsik javítását, átalakítását, fényezését és kárpitozását** gyors, pontos és olcsó kivitelben.



Uj kocsikat jutányos árak mellett megrendelés szerint, a legszigorubb kívánalmaknak megfelelőleg készítek. Talán nem sujt a szerénytelenség hosszú során át szerzett tapasztalatok alapján nyertem. Becses megrendeléseinek reményében vagyok kész szolgálja

5-6.

Paksa Péter,
kocsigyártó.



SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24%
kénsavas káli tartalommal, *** **

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76%
kénsavas káli tartalommal, *** **

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98-99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállit a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.